

Lektionsplanering: Språk och makt

Årskurs: Gymnasiet

Ämne eller kurs: Människans språk 2

Tema: Språk och makt

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Lektionens centrala innehåll omfattar hur språk används som ett verktyg för makt och kontroll i olika sociala, politiska och kulturella sammanhang. Fokus ligger på att förstå språkets roll i att forma hierarkier, inkludera eller exkludera individer och påverka samhällsnormer.

Kunskapskrav

Eleven kan redogöra för och analysera relationen mellan språk och makt och diskutera hur språkliga val påverkar maktförhållanden i samhället.

Lärarledda instruktioner

Introduktion till språkets makt (10 min)

- Diskutera vad som menas med språk som maktverktyg och varför det är viktigt att förstå.
- Presentera teorier kring språk och makt, t.ex. Michel Foucaults tankar kring diskurs och maktens produktion genom språk.
- Gå igenom hur språk kan definieras i termer av social stratifikation, identitet och tillhörighet.

Språk och sociala hierarkier (15 min)

- Gå igenom hur språk används för att upprätthålla sociala hierarkier och maktstrukturer, exempelvis genom normer för formellt vs. informellt språk.
- Diskutera hur användning av språkligt fackspråk eller jargon kan skapa

barriärer och utestänga vissa grupper.

- Presentera exempel på hur språk används i politiken för att manipulera opinion och påverka beslut.

Språk och identitet (15 min)

- Diskutera hur språkanvändning i olika sociala kontexter kan forma och påverka individens identitet.
- Gå igenom hur sociolekter och dialekter kan signalera tillhörighet och makt.
- Presentera exempel på hur retorik och vältalighet används som stilistiska verktyg för att förstärka eller motverka makt.

Praktisk övning: Analysera ett exempel (10 min)

- Dela in eleverna i grupper och ge dem i uppdrag att analysera ett offentligt tal eller en reklamkampanj med fokus på språkliga tekniker och maktperspektiv.
- Grupperna ska identifiera hur språket används för att påverka publiken och vilka underliggande maktstrukturer som avspeglas.
- Läraren erbjuder stöd under övningen.

Sammanfattning och reflektion (10 min)

- Sammanfatta lektionens viktiga punkter kring språk och makt.
- Diskutera hur denna förståelse kan tillämpas i deras egna liv och hur de kan vara medvetna om sitt eget språkanvändande.
- Ställ frågor om hur de kan bli aktiva och kritiska konsumenterna av språk i media och samhällsdebatt.

Aktivitet

Grupperna presenterar sina analyser av det valda exemplet och diskussionerna fokuserar på språkliga val och deras relation till makt och identitet.

Exit-ticket

- Vad lärde du dig idag om språk och makt?

Svar: Jag lärde mig [exempel].

- Nämn ett exempel på hur språk kan användas som maktverktyg.

Svar: Ett exempel är [exempel].

- Hur kan medvetenhet om språkliga val påverka din kommunikation?

Svar: Medvetenhet kan påverka genom [exempel].

- Vad tycker du är den mest intressanta aspekten av språkets makt?

Svar: Den mest intressanta aspekten är [exempel].

- Hur skulle du vilja se språkutveckling i samhället för att motverka maktens påverkan?

Tags: [Lektion](#)